

5 Δεκεμβρίου, 1990

[ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΓΤΗΡΩΝ,

Εφεσείοντες,

v.

ΖΑΚΟ ΛΤΔ.,

Εφεσίβλητων.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 7483).

Αντιπρόσωπος — Δικαιώματα και υποχρεώσεις έναντι του τρίτου με τον οποίον έχει συναφθεί η σύμβαση από τον αντιπρόσωπο για λογαριασμό του αντιπροσωπευομένου — Ο Περί Συμβάσεων Νόμος, Κεφ. 149, άρθρο 190 — Κατάθεση χρηματικού ποσού από αντιπρόσωπο για λογαριασμό αντιπροσωπευομένου ως εγγύηση ότι ο τελευταίος θα τηρήσει τους όρους της προκηρύξεως προσφορών — Κατά πόσο, επειδή τα χρήματα ανήκαν στον αντιπρόσωπο, ο τελευταίος νομιμοποιείται προσωπικά να ζητήσει την επιστροφή των — Αρνητική η απάντηση στο ερώτημα. 5

Η ενάγουσα, που ενεργούσε ως αντιπρόσωπος αλλοδαπού οίκου, υπέβαλε προς τον εναγόμενο Οργανισμό προσφορά για προμήθεια σόγιας και κατέθεσε ως εγγύηση το 5% του ποσού της προσφοράς. Ο αντιπροσωπευόμενος οίκος δεν εξεπλήρωσε τους όρους της προσφοράς. Η ενάγουσα εξήτησε επιστροφή των χρημάτων, ισχυριζόμενη ότι ο Οργανισμός ουδεμίαν ζημίαν υπέστη από την παράβαση. 10

Το πρωτόδικο Δικαστήριο εθεώρησε ότι με την εξ ιδίων καταβολήν του ποσού η ενάγουσα κατέστη εγγυήτρια και εδικαιούτο να εγείρει την αγωγήν προσωπικά βάσει του άρθρου 86 του Περί Συμβάσεων Νόμου. 15

Με το σκεπτικό που φαίνεται στο πιο πάνω περιληπτικό σημείωμα, το Ανώτατο Δικαστήριο αποδέχθηκε την έφεση, ενώ παρέτήρησε ότι εν πάση περιπτώσει το άρθρο 86, που αφορά εγγυητές, δεν δημιουργεί αυτοτελή δικαιώματα, ακόμα και γι' αυτούς. 20

Η έφεση επιτυγχάνει. Έξοδα εφέσεως και δίκης υπέρ του Εφεσείου Οργανισμού. 25

Έφεση.

Έφεση από τους εναγομένους κατά της απόφασης του
Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας (Δημητρίου, Αν. Πρ.
Ε.Δ.) που δόθηκε στις 17 Σεπτεμβρίου, 1987 (Αρ. Αγωγής
5 5498/83) με την οποία διάταξε τους εναγομένους να πλη-
ρώσουν στους ενάγοντες το ποσό των £6,400.- που κατα-
τέθηκε σαν εγγύηση για την εκτέλεση προσφοράς για προ-
μήθεια σόγιας.

K. Βελάρης, για τους εφεσείοντες.

10 *Στ. Τριανταφυλλίδης, για τους εφεσίβλητους.*

Cur. adv. vult.

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ Δ. : Την απόφαση του Δικαστηρίου
θα εκδώσει ο Δικαστής κ. Αρτεμίδης.

ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ.: Ο εφεσείων-εναγόμενος είναι οργα-
νισμός δημοσίου δικαίου, παρακάτω θα αναφέρεται ως "ο
15 Οργανισμός", και η ενάγουσα-εφεσίβλητη εταιρεία περιο-
ρισμένης ευθύνης, στην οποία θα αναφερόμαστε ως "η
ΖΑΚΟ". Τα γεγονότα της υπόθεσης ήσαν πάντοτε παραδε-
κτά. Τα συνοψίζουμε ως εξής: Στις 5.3.83 ο Οργανισμός
20 προκήρυξε προσφορές για την προμήθεια χίλιων τόνων
σόγιας. Η εταιρεία Abipest, από την Ισπανία, έλαβε μέρος
στο διαγωνισμό προσφέροντας το προϊόν για \$256 τον
τόνο: Ένας από τους βασικούς όρους της προσφοράς (πα-
ράγραφος 6.1 του τεκμ.7) ήταν ότι 5% της αξίας της προ-
25 σφοράς, δηλαδή £6,400, θα έπρεπε να καταβληθεί από τον
προσφοροδότη ως εγγύηση προς τον Οργανισμό ότι θα εκ-
πλήρωνε τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τη σύμ-
βαση. Η ΖΑΚΟ, ως εκπρόσωπος της Abipest, κατέθεσε εκ
μέρους της στον Οργανισμό το πιο πάνω ποσό. Η Abipest
30 επέτυχε στο διαγωνισμό και ο Οργανισμός κατακύρωσε σε
αυτή την προσφορά. Για άγνωστους λόγους, είναι όμως
παραδεκτό γεγονός, η Abipest δεν συμμορφώθηκε με τους
όρους της σύμβασης και ως αποτέλεσμα ο Οργανισμός την
ακύρωσε, προκηρύσσοντας νέο διαγωνισμό για προσφο-

ρές. Ειδοποιήθηκε σχετικά η ΖΑΚΟ και ο Οργανισμός σημείωσε ταυτόχρονα ότι επεφύλασσε το δικαίωμά του για αποζημιώσεις εναντίον της Abipest. Στην πρόσκληση για νέες προσφορές ανταποκρίθηκε μια εταιρεία από το Ισραήλ, εκ μέρους της οποίας ενεργούσε πάλι ως αντιπρόσωπος η ΖΑΚΟ, προσφέροντας \$255 τον τόνο. Ο Οργανισμός όμως κατακύρωσε την προσφορά σε εταιρεία των Ηνωμένων Πολιτειών, που πρόσφερε το προϊόν για \$284 τον τόνο. 5

Η ΖΑΚΟ με την κρινόμενη αγωγή της αξίωσε την επιστροφή του ποσού των £6,400 που κατέθεσε εκ μέρους της Abipest. Στο πρωτόδικο Δικαστήριο, και ενώπιόν μας, ο δικηγόρος της εδήλωσε πως η ΖΑΚΟ ενεργούσε, καθ' όλον τον ουσιώδη χρόνο, ως αντιπρόσωπος της Abipest και ότι η κατάθεση του επίδικου ποσού στον Οργανισμό έγινε σύμφωνα με τη σύμβαση μεταξύ του και της Abipest. Εισηγήθηκε όμως ότι, εφόσο το ποσό κατατέθηκε από χρήματα της ίδιας της ΖΑΚΟ, η τελευταία ενομιμοποιείτο να προχωρήσει προσωπικά εναντίον του Οργανισμού βάσει δύο αιτιών αγωγής, (α) ως εγγυήτρια της Abipest και (β) για χρήματα ληφθέντα και κατακρατηθέντα από τον Οργανισμό, κάτω από περιστάσεις που πρέπει να επιστραφούν, δοθέντος ότι δεν απεδείχθη πως ο Οργανισμός υπέστη οποιαδήποτε ζημιά ως αποτέλεσμα της αθέτησης της σύμβασης από την Abipest. 10
15
20
25

Ο πρωτόδικος δικαστής συζήτησε εκτεταμένα τα πιο πάνω, και άλλα, νομικά ζητήματα και κατέληξε στα συμπεράσματα που συνοψίζουμε παρακάτω:

(α) Η ΖΑΚΟ ενομιμοποιείτο, βάσει του άρθρου 86 του περί Συμβάσεων Νόμου, Κεφ.149, να καταχωρήσει προσωπικά την αγωγή εναντίον του Οργανισμού, γιατί, πληρώνοντας η ίδια το επίδικο ποσό σ' αυτόν, εκ μέρους της Abipest, κατέστη εγγυήτρια της για την πιστή τήρηση της σύμβασης. 30

(β) Εφόσον ο Οργανισμός δεν απέδειξε οποιαδήποτε ζημιά, απορρέουσα από την αθέτηση της σύμβασης από 35

την Abiprest, υποχρεούται να επιστρέψει στη ΖΑΚΟ τα χρήματα, ως ληφθέντα και κατακρατηθέντα αδικώς.

- Λυπούμαστε που θα διαφωνήσουμε με τον πρωτόδικο δικαστή, που κατέληξε σε εσφαλμένα συμπεράσματα μετά
 5 από μια νομική συζήτηση η οποία επεξετάθη σε διάφορα ζητήματα, αλλά κατά την οποία διέλαθε της προσοχής του το βασικό και παραδεκτό γεγονός ότι η ΖΑΚΟ ενεργούσε καθ' όλον τον ουσιώδη χρόνο ως αντιπρόσωπος της Abiprest και υπό καμιά άλλη ιδιότητα. Το άρθρο 190(1)
 10 του περί Συμβάσεων Νόμου προβλέπει τα εξής:

190(1) In the absence of any contract to that effect, an agent cannot personally enforce contracts entered into by him on behalf of his principal, nor is he personally bound by them."

- 15 Σε μετάφραση:

- "Όπου δεν υπάρχει ειδικός όρος στη σύμβαση, ο αντιπρόσωπος δεν δύναται να επιβάλει προσωπικώς εκτέλεση συμβάσεων που συνήφθησαν από αυτόν για λογαριασμό του αντιπροσωπευομένου, ούτε και δε-
 20 σμεύεται προσωπικά από αυτές".

- Αναφορικά με την εισήγηση πως η ΖΑΚΟ κατέστη εγγυήτρια προς τον Οργανισμό για την πιστή τήρηση των συμβατικών υποχρεώσεων της Abiprest, τέτοια συμφωνία δεν συνομολογήθηκε με τον Οργανισμό. Στην έκθεση απαι-
 25 τήσεως, ακόμη και αν διαβαστεί στο σύνολό της, δεν προβάλλεται τέτοιος ισχυρισμός, αλλά ούτε και τα παραδεκτά γεγονότα στην υπόθεση δικαιολογούν τέτοιο συμπέρασμα. Οι σχετικές πρόνοιες που αφορούν στην κάλυψη και εγγύηση περιέχονται στα άρθρα 82 μέχρι 105 του περί Συμ-
 30 βάσεων Νόμου. Η ιδιότητα της ΖΑΚΟ δεν ήταν άλλη παρά αυτή του αντιπροσώπου που ενεργούσε εκ μέρους της Abiprest. Η επίκληση από τον πρωτόδικο δικαστή του άρθρου 86, για να θεμελιωθεί το δικαίωμα της ΖΑΚΟ να προχωρήσει προσωπικά εναντίον του Οργανισμού, είναι
 35 εντελώς εσφαλμένη για τους λόγους που εξηγούμε πιο

πάνω, αλλά και γιατί οι διατάξεις του άρθρου αυτού αφορούν στην παράλληλη ευθύνη του εγγυητή στην ίδια έκταση που έχει ο πρωτοφειλέτης. Δεν δημιουργεί δικαίωμα αυτοτελές στον εγγυητή.

Εφόσον η ΖΑΚΟ ενεργούσε ως αντιπρόσωπος της Abiprest, όλες οι ευθύνες και δικαιώματα, που απορρέουν από τη σύμβαση με τον Οργανισμό, ανήκουν στην Abiprest. Η ΖΑΚΟ δεν ενομιμοποιείται να καταχωρίσει την κρινόμενη αγωγή. 5

Ελέχθη από το δικηγόρο της ΖΑΚΟ πως η ουσία της υπόθεσης είναι ότι αυτή πλήρωσε τα χρήματα από την τσέπη της και είναι άδικο να τα κατακρατεί ο Οργανισμός, εφόσον δεν απέδειξε ζημιά από την αθέτηση της σύμβασης από την Abiprest. Παρότι δεν χρειάζονται σχόλια σε θεωρητικές τοποθετήσεις, λέγουμε το εξής: η ΖΑΚΟ, καταθέτοντας στον Οργανισμό το επίδικο ποσό, εξυπηρετούσε τους αντιπροσωπευόμενους της και αν δεν αθετείτο από αυτούς η σύμβαση, ασφαλώς θα επωφελείτο και η ίδια. Είναι λάθος πως ο Οργανισμός δεν απέδειξε πρωτοδίκως ότι υπέστη ζημιές από την αθέτηση της σύμβασης. Ο Οργανισμός επεφύλαξε να εγείρει το ζήτημα αυτό σε διαδικασία με τον κατάλληλο διάδικο, γιατί η θέση του ήταν πάντοτε πως η ΖΑΚΟ δεν ενομιμοποιείται στην καταχώριση της αγωγής, και, όπως κρίνουμε, έχει δίκαιο. 10 15 20

Η έφεση γίνεται αποδεκτή. Η απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου ακυρώνεται. Η αγωγή απορρίπτεται με έξοδα υπέρ του εφεσείοντος Οργανισμού τόσον της πρωτόδικης διαδικασίας όσον και ενώπιόν μας. 25

Έφεση επιτρέπεται με έξοδα.